

§ 57 Etelä-Karjalan maakunnallinen vammaispoliittinen ohjelma

Lähetyspäivä **23.3.2021**

VASTAANOTTAJAT

Vastaanottajan nimi	Lähetyspäivä	Tiedoksiantotapa	Lisätietoja
Lappeenrannan kaupunki Imatran kaupunki Ruokolahden kunta Rautjärven kunta Parikkalan kunta Taipalsaaren kunta Savitaipaleen kunta Luumäen kunta Lemin kunta	23.3.2021	Sähköpostitse	

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Lappeenrannassa, **23.3.2021**

Martikainen Salla (Johdon assistentti)

Etelä-Karjalan maakunnallinen vammaispoliittinen ohjelma

EKS/1029/00.04.01.00/2021

Hallitus

Valmistelijat

(Yhteydenotot sähköpostilla: etunimi.sukunimi@eksote.fi)
Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Merja Heinonen
Vammaispalvelujen johtaja Riitta Hakoma

puh.

040 839 7679
0400 542 668

Liitteet

1. E-K vammaispoliittinen ohjelma 10.3.2021

Oheismateriaali

Suomessa vammaispolitiikkaa ohjaa sosiaali- ja terveysministeriö. Lähtökohtana vammaispolitiikalle ovat perus- ja ihmisoikeudet. Suomi on sitoutunut YK:n ja Euroopan unionin jäsenvaltiona edistämään kaikille avointa ja syrjimättömyydestä vapaata yhteiskuntaa. Suomen ratifioima YK:n yleissopimus edistää vammaisten henkilöiden oikeuksia maailmanlaajuisesti. Yleissopimuksen toteutumista Suomessa koordinoi VANE eli vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta. Vammaispoliittinen ohjelma velvoittaa kaikkia toimialoja.

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen periaatteet sekä YK:n vammaisopimuksen kansallinen toimintaohjelma luovat pohjan myös kunnalliselle vammaispoliittiselle ohjelmalle. Ihmisoikeuksien toteutus tapahtuu suurilta osin kunnissa, lähellä ihmisten arkea.

Kunnallinen vammaispoliittinen ohjelma linjaa ne konkreettiset toimenpiteet, joilla kunnassa vahvistetaan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumista. Esitys maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman tekemiseen tuli vuoden 2019 lopulla Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvostolta. Esityksen pohjalta Lappeenrannan kaupunki ja Eksote esittivät kutsun Etelä-Karjalan kunnille tulla mukaan luomaan maakunnalle yhteistä vammaispoliittista ohjelmaa.

Maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman luontiin osallistuivat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus, kaikki Etelä-Karjalan maakunnan yhdeksän kuntaa, Kaakkois-Suomen TE-palvelut, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy, Kelan eteläinen vakuutuspiiri ja maakunnassa toimivat kansalliset järjestöt. Edellä mainituista tahoista muodostuu myös maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman ohjausryhmä.

Etelä-Karjalan vammaispoliittisen ohjelman tavoitealueet ovat:

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon
2. Esteettömyys ja saavutettavuus
3. Työllisyys ja koulutus
4. Itsenäinen elämä

Etelä-Karjalan maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman toteutuksesta vastaavat alueen kunnat, Eksote ja järjestöt. Kukin organisaatio sitoutuu ohjelman maakunnallisen osuuden sekä omalle vastuulleen sovittujen toimenpiteiden toteuttamiseen.

Kunnat ja Eksote huomioivat maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman suunnitelmat (tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit) vuosittaisessa hyvinvointikertomuksessaan ja kuvaavat tekemänsä konkreettiset toimenpiteet ja suunnitelmat seuraavalle vuodelle. Hyvinvointikertomukset saatetaan vammaispoliittista ohjelmaa koskevilta osiltaan tiedoksi myös maakunnalliselle vammaispoliittisen ohjelman ohjausryhmälle, joka vastaa suunnitelman toteutumisen ylätasoa seurannasta, arvioinnista ja ohjaamisesta.

Maakunnallinen vammaispoliittinen ohjelma linkittyy osaksi maakunnallista hyvinvointisuunnitelmaa.

Toteutumista seurataan kuntien ja Eksoten vuosittaisen toiminnan arvioinnin ja suunnittelun yhteydessä sekä maakunnallisen hyvinvointityöryhmän toimesta.

Toimitusjohtaja

Hallitus päättää hyväksyä Maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman.

Esittelijän kokouksessa tekemä muutettu päätösesitys: Hallitus päättää hyväksyä Maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman ja lähettää sen jäsenkuntiin hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin esittelijän kokouksessa tekemä korjattu päätösesitys.

Etelä-Karjalan vammaispoliittinen ohjelma

YK:n vammaisyleissopimuksen hengen mukaisesti

PARIKKALA

Rautjärvi

Ruokolahden kunta

Savitaipale

SYDÄMELLÄ SOVUSSA SISULLA

TAIPALSAARI

Koti Saimaan sylissä

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
1.1. Ohjelma laadittu yhteistyössä	4
1.2. Ohjausryhmä	4
2. Taustaa	6
2.1. Vammaisuuden määrittely	6
2.2. Lainsäädäntöön ja sopimukseen perustuvat oikeudet	7
2.3. Tilastotietoa	8
3. Ohjelman tavoitteet	10
3.1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon ...	10
3.2. Esteettömyys ja saavutettavuus	12
3.3. Työllisyys ja koulutus	13
3.4. Itsenäinen elämä	16
4. Vammaisneuvostot ja -järjestöt	18
4.1. Vammaisneuvoston rooli ja tehtävät	18
4.2. Yhteistyö vammaisjärjestöjen kanssa	19
5. Ohjelman toteuttaminen, seuranta ja arviointi	20
 Lähteet	 20

Kuntakohtaiset liitteet ohjelman toteuttamiseksi

• Imatra	21
• Lappeenranta	26
• Lemi	32
• Luumäki	33
• Parikkala	35
• Rautjärvi	36
• Ruokolahti	38
• Savitaipale	40
• Taipalsaari	42

1. Johdanto

Etelä-Karjalan vammaispoliittisen ohjelman tavoitteena on varmistaa vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja aseman vahvistaminen yhteiskunnan täysivaltaisina jäseninä ja toimijoina.

YK:n vammaisyleissopimuksen mukaisesti vammaispoliittisella ohjelmalla vaikutetaan kunnalliseen ja maakunnalliseen päätöksentekoon, jotta toimintaympäristö on mahdollisimman esteetön. Näin taataan vammaisten henkilöiden toimijuutta tasavertaisina kansalaisina ja erityisratkaisujen sekä erityispalveluiden tarve vähenee.

Etelä-Karjalan vammaispoliittinen ohjelma on kiinteä osa maakunnallista hyvinvointiohjelmaa.

Etelä-Karjalan väestö lukuina (Tilastokeskus):

Käytössä on vielä vuoden 2019 luvut, siksi ettei ikäjaottelua ollut vuodelta 2020 vielä saatavissa (tilanne 03/2021)

ETELÄ-KARJALAN VÄESTÖ LUKUINA 31.12.2019	Kaikki asukkaat yhteensä	0 – 14 vuotiaat yhteensä	15 – 64 vuotiaat yhteensä	65 - > vuotiaat yhteensä	0 – 14 vuotiaat yhteensä	15 – 64 vuotiaat yhteensä	65 - > vuotiaat yhteensä
	Henkilöä	Henkilöä	Henkilöä	Henkilöä	%	%	%
KOKO MAA	5.525.292	87.1036	3.422.982	1.231.274	15,8	62,0	22,3
ETELÄ-KARJALA	127.757	17.040	75.734	34.983	13,3	59,3	27,4
Imatra	26.508	3.274	15.154	8.080	12,4	57,2	30,5
Lappeenranta	72.634	10.143	45.257	17.234	14,0	62,3	23,7
Lemi	2.971	524	1.684	763	17,6	56,7	25,7
Luumäki	4.636	579	2.473	1.584	12,5	53,3	34,2
Parikkala	4.734	478	2.374	1.882	10,1	50,1	39,8
Rautjärvi	3.226	307	1.685	1.234	9,5	52,2	38,3
Ruokolahti	4.994	625	2.651	1.718	12,5	53,1	34,4
Savitaipale	3.383	373	1.709	1.301	11,0	50,5	38,5
Taipalsaari	4.671	737	2.747	1.187	15,8	58,8	25,4

Etelä-Karjalan vammaistukien saajat, tilastointijakso 2020 (Kela):

Etelä-Karjalan vammaistukien saajat 2020 (Kela):	Yhteensä henkilöt	Alle 16-vuotiaan vammaistuki, henkilöt	16 vuotta täyttäneen vammaistuki, henkilöt	Eläkettä saavan hoitotuki, henkilöt
Perustuki	2.469	385	123	1.961
Korotettu tuki	2.537	234	48	2.255
Ylin tuki	1.179	24	41	1.114
Suojattu tuki	9	0	3	6
Tieto puuttuu	9	5	1	0
YHTEENSÄ	6.200	648	216	5.336

1.1. Ohjelma laadittiin yhteistyössä

Maakunnallisen ohjelman luontiin osallistuivat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi, Eksote, kaikki Etelä-Karjalan maakunnan yhdeksän (9) kuntaa sekä Kaakkois-Suomen TE-palvelut, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy, Kelan eteläinen vakuutuspiiri ja maakunnassa toimivat kansalliset vammaisjärjestöt.

1.2. Ohjausryhmä

Maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman luontia varten perustettiin ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtäviksi määriteltiin ohjelman valmistelu, päätöksentekoon vienti ja toimeenpano.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimien, Eksote, edustaja ohjausryhmässä on vammaispalvelujen johtaja Riitta Hakoma, joka toimii myös ohjausryhmän puheenjohtajana. Ohjausryhmän sihteeriksi kutsuttiin Lappeenrannan kaupungin osallisuuskoordinaattori, vammaisneuvoston sihteeriksi Pia Pulliainen.

Ohjausryhmään kuuluvat Etelä-Karjalan maakunnan kunkin kunnan vammaisneuvoston edustaja sekä kuntien edustajat:

1. Imatra: Heikki Luukkanen (30.11.2020 saakka), Mervi Hasu (1.12.2020 ->) puheenjohtaja, Imatra-Rautjärvi-Ruokolahti vammaisneuvosto ja Arja Kujala, hyvinvointipalveluiden päällikkö, kunnan edustaja (varalla Auli Gröhn, vammaisneuvosto ja Sirkku Sarlomo, kunta)

2. Lappeenranta: Jyry Loukiainen, varapuheenjohtaja, Lappeenrannan vammaisneuvosto ja Sanna Natunen, hyvinvointipalvelujen kehittämispäällikkö, kunnan edustaja

3. Lemi: Tuula Konttinen, puheenjohtaja, Lemin vanhus- ja vammaisneuvosto ja Kati Ahonen, vapaa-aikasihteeri, kunnan edustaja

4. Luumäki: Pasi Kyllönen, liikunnanohjaaja, Luumäen vanhus- ja vammaisneuvoston sihteeri, kunnan edustaja

5. Parikkala: Lassi Valkeapää, puheenjohtaja, Parikkalan vanhus- ja vammaisneuvosto ja Juha Vuorela, hallintojohtaja, kunnan edustaja

6. Rautjärvi: Virpi Nevalainen, hyvinvointijohtaja, Pipsa Vuorela, hyvinvointisihteeri varalla, kunnan edustajat. Imatra-Rautjärvi-Ruokolahti vammaisneuvosto.

7. Ruokolahti: Simo Vento, jäsen, Imatra-Rautjärvi-Ruokolahti vammaisneuvosto ja liikuntakoordinaattori Jesse Kotiranta, kunnan edustaja

8. Savitaipale: Reino Kokkola, puheenjohtaja, Savitaipaleen vammaisneuvosto ja Kristiina Pihlajamäki, palvelujohtaja, kunnan edustaja

9. Taipalsaari: Sari Taskila, jäsen, Taipalsaaren vanhus- ja vammaisneuvosto ja Hanna Bohm, Hyvinvointiluotsi, kunnan edustaja

Lisäksi ohjausryhmään kutsuttiin mukaan:

- **Kaakkois-Suomen TE-palvelut**
Jaana Vainikka, palvelupäällikkö, tuetun työllistymisen palvelut Etelä-Karjala
- **Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy, Socom**
Sanna-Riitta Junnonen, toimitusjohtaja
- **Kela, Eteläinen vakuutuspiiri**
Katriina Santanen, etuuskäsittelyn päällikkö, vammaisetusryhmä
- **Invalidiliitto ry**
Tiina Ihalainen, Kaakkois-Suomen alueen järjestöasiantuntija
- **Lihastautiliitto ry**
Sirpa Kälviäinen, Kaakkois-Suomen järjestösuunnittelija
- **Näkövammaisten liitto ry**
Vuokko Jantunen, toimeentuloturvan asiantuntija

2. Taustaa

2.1. Vammaisuuden määrittely

Vammaisuus on käsitteenä monisyinen. Arkikielessä vammaisuudella viitataan eriasteisiin toimintakyvyn puutteisiin tai rajoitteisiin, jotka haittaavat arkielämää ja suoriutumista jokapäiväisistä toimista. Nämä toimintarajoitteet voivat olla joko synnynnäisiä tai esim. tapaturman tai sairauden aiheuttamia. (Maidell 2010, 226.)

YK:n vammaissopimuksen määritelmässä vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, jonka vuorovaikutus erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaa yhdenvertaisesti muiden kanssa (YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus 2006, I artikla).

Vammaispalvelulaissa vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla vamman tai sairauden johdosta, on pitkäaikaisesti vaikeuksia suoritua tavanomaisista elämäntoiminnoista. Vaikeavammaisuuden määrittely on aina kuitenkin sidoksissa yksilöllisyyteen ja suhteessa juuri kyseessä olevan henkilön edellytyksiin ja olosuhteisiin (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista, 1987/380 § 2.)

Tämä nostaa esiin kysymyksen siitä, miten vammaisuus määrittyy suhteessa ympäristöön. Vammaisuuden määrittely tai ainakin sen merkitys muuttuu riippuen siitä, mikä ympäristön vaste vammaisuudelle on. Mikäli ympäristö on joustava suhteessa eri toimintakyvyn omaavien kansalaisten tarpeisiin, vammaisuuden määrittely "loivenee". (Maidell 2010, 229.) (Lähde 1)

WHO:n määrittely puolestaan korostaa sitä, että ympäristö- ja yhteisötekijät ovat ratkaisevia vammaisuuden käytännön vaikutusten eli haitan kannalta. (Lähde 2)

Viimeisin virallinen kansainvälinen määritelmä vammaisuudesta on tehty YK:n vammaissopimuksessa:

- "Persons with disabilities include those who have long-term physical, mental, intellectual or sensory impairments which in interaction with various barriers may hinder their full and effective participation in society on an equal basis with others."
- "Vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa."

Vammaissopimuksen englanninkielisessä alkuperäisversiossa käytetään termiä ”persons with disabilities”. Suomeksi se kääntyy yleensä ”vammat henkilöt”, mutta ”disability” tarkoittaa vammaisuuden lisäksi toimintarajoitettisuutta.

Suomalainen käännös ei tavoita sitä englanninkielisen käsitteen viestiä, että kyseessä on henkilö, jonka eräänä piirteenä on toimintarajoite. Näin ollen toimintarajoitteen käsite lähestyy vammaisuuden käsitettä, ja ne voidaan nähdä eri tilanteissa samaa tarkoittavina tai osittain toisistaan poikkeavina. (Lähde 3)

Tässä ohjelmassa vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista.

2.2. Lainsäädäntöön ja sopimuksiin perustuvat oikeudet

Suomi on ratifioinut YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen vuonna 2016. Yleissopimus on oikeudellisesti sitova kansainvälinen asiakirja.

https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2016/20160027/20160027_2

Keskeisiä periaatteita sopimuksessa ovat esteettömyys (kaikille sopiva suunnittelu), osallisuus sekä täysimääräiset ja yhdenvertaiset ihmisoikeudet.

Vuoden 2000 perustuslain uudistuksilla oli merkittävä, pysyvä vaikutus ihmisen jokapäiväiseen elämään liittyviin sosiaali- ja terveystalouteen, joita tuolloin nostettiin Suomessa perustuslain tasolle (Lähde 4)

Tämän lisäksi Euroopan unioni ja Euroopan neuvosto edistävät vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumista eri ohjelmin.

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) (mm. mukautusvaatimuksin), itsemääräämisoikeuslain valmistelu sekä vammaislakien uudistaminen puoltavat kaikki perustuslain hengen toteutumista ja ovat linjassa YK:n yleissopimuksen kanssa.

Vammaislainsäädäntö rakentuu vielä toistaiseksi Vammaispalvelulaista (380/1987) ja Kehitysvammalaista (519/1977).

Muita tärkeitä vammaisten jokapäiväistä elämää mahdollistavia erityislakeja ovat: Tulkkauspalvelulaki (133/2010), Asiakasmaksulaki (734/1992) ja Asiakasmaksuasetus (912/1992), joissa on määritelty muun muassa elämää ylläpitävän hengityslaitteen käyttäjien erityisasema.

Oikeusturvan ja kohtelun kannalta keskeisiä ovat muun muassa Sosiaalihuollon asiakaslaki (812/2000) ja Potilaslaki (785/199). Lakien yhdistäminen on valmistelussa. Alustava aikataulu on 2023. (Lähde 5)

2.3. Tilastotietoa

Maailman terveysjärjestön (WHO) mukaan vammaisia henkilöitä on noin 15 % koko maailman väestöstä. Köyhimmissä ja kriisien sekä sotien keskellä olevissa maissa vammaisuus on yleisempää. Vauriissa maissa väestön ikääntyminen ja siihen liittyvät eri tekijät lisäävät vammaisuutta.

Suomessa Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos on arvioinut, että noin 400 000 kaksikymmentäyhdeksän (29) vuotta täyttäneellä suomalaisella on toimintarajoite. Heistä joka kymmenennellä (40 000) on kolme tai useampia rajoitteita. Koko väestöstä, myös lapset ja nuoret huomioon ottaen, lähes puolella miljoonalla on toimintarajoitteita. Se on lähes 10 % koko väestöstä.

Yhdysvalloissa esiintyvyys on keskimäärin 12.8 %, osavaltioittain erot ovat merkittäviä, yhdeksästä kahteenkymmeneen prosenttiin.

Kaikkiaan etuuksien pohjalta voi laskea, että noin 445 000 eri-ikäisellä, pikkulapsista yli 100-vuotiaisiin, on jokin sellainen toimintarajoite ja / tai avun tai tuen tarve, jonka perusteella he voivat saada työkyvyttömyyseläkettä ja / tai KELA:n maksamaa tukea. Osalla toimintarajoite liittyy korkeaan ikään ja / tai sairauksiin, osalla vammoihin. Alle 65-vuotiaita heistä on noin 265 000.

Kuitenkaan kaikki vammaiset henkilöt eivät saa tukia tai työkyvyttömyyseläkkeitä ja toisaalta kaikki tukia tai eläkkeitä saavat eivät ole vammaisia ihmisiä. Vammaisten henkilöiden väestöosuus on Suomessa lähes 10 % (Lähde 6)

Vammaispalvelulain ja erityishuoltolain mukaisia yleisimpiä palveluja saavien henkilöiden määrä Etelä-Karjalassa (sama henkilö voi saada useampaa palvelua). Etelä-Karjalan väkimäärä 31.12.2019 oli 123 023 henkilöä, joista vammaispalvelu- tai erityishuoltolain mukaisten palvelujen saajia:

Palvelu	Asiakasmäärä, henkilöä	Osuus Etelä-Karjalaisista %
Kuljetuspalvelut	2.041	1,6
Henkilökohtainen apu	705	0,6
Ympäri vuorokautiset palvelut	422	0,3
Toiminnalliset palvelut	505	0,4
Erityishuollon palvelut	538	0,4
Vammaispalveluiden asiakkaat yhteensä	4.211 henkilöä	3,4 %

Kriteerit huomioon ottaen tilanteet ja tarpeet vaihtelevat olosuhteiden mukaan. Kaikki vammaiset henkilöt eivät tarvitse tai käytä vammaispalveluiksi määriteltyjä palveluja. Vammaisten henkilöiden omat voimavarat ja valmiudet, sosiaaliturva ja erilaiset yleiset palvelut ovat usein riittäviä mahdollistaakseen elämisen ja osallistumisen yhteiskunnan toimintoihin.

Syrjimättömyys, saavutettavuus ja esteettömyys kaikissa yhteiskunnan – yksityisissä ja julkisissa – ympäristöissä ja toiminnoissa vaikuttavat olennaisesti siihen, miten ihmiset pärjäävät ja millaista tukea voidaan tarvita. Sosiaalisilla suhteilla ja niiden toimivuudella on suuri merkitys. Osalle ihmisistä vammaispalvelut ovat välttämättömiä, osalle elintärkeitä tunnista toiseen.

Valtakunnallisesti vammaispalveluja käytetään seuraavasti (tilasto 31.12.2019):

Palvelu	Käyttäjämäärä, henkilöitä	Kommentti
Kuljetuspalvelu	99.951	Heistä yli 65-vuotiaita noin 57 %
Henkilökohtainen apu	26.990	Osuus 488,5 asukasta / 100.000 asukkaasta
Omaishoidon tuki	16.840	Huomio! Luku koskee 0 - 64-vuotiaita omaishoidettavia
Vammaisten henkilöiden päiväaikainen toiminta	18.602	Työ- ja päivätoiminta sekä työllistymistä tukeva toiminta
Autettu asuminen, ERH eli tehostettu palveluasuminen	9.155	Osuus 165,7 asukasta / 100.000 asukkaasta / laitoshoidossa 521 henkilöä / osuus 10,1 asukasta / 100 000 asukkaasta
Ohjattu (palveluasuminen) ja tuettu asuminen, ERH	3.982	Osuus 72,1 asukasta / 100.000 asukkaasta. Kokonaismäärästä ohjatussa palveluasumisessa on 1.885 henkilöä
Vaikeavammaisten palveluasuminen	6.295	Osuus 113,9 asukasta / 100.000 asukkaasta
Psykiatrian kuntoutuskodit, asukkaat	7.794	
Kotipalvelua saaneet vammaistaloudet	2.790	
Vammaisten tulkkipalveluihin oikeutetut	5.915	Osuus 106,8 asukasta / 100 000 asukasta

Sama henkilö voi käyttää yhtä tai useampaa palvelua. Vammaisia ihmisiä, jotka käyttävät kahta useampaa jokapäiväistä elämää auttavaa ja tukevaa vammais-palvelua, on vuosittain noin 40 000 eri henkilöä, josta ryhmästä kehitysvamma-palvelujen käyttäjiä on eniten, noin 25 000. Ympäri vuorokautisen palvelun piirissä on noin 15 000 henkilöä.

Iäkkäiden osuus on kasvussa, mikä johtuu monesta syystä. Vanhuspalvelut eivät ole pystyneet valtakunnallisesti vastaamaan riittävästi ikääntyvän väestön tarpeisiin. Vammautumisen riski ja vaikutukset saattavat lisääntyä iän myötä. Vammaisten ihmisten suurimmat ikäluokat ovat jo iäkkäitä ja tarpeet vanhus palveluiden osalta ovat kasvavia. (Hakoma, Niemelä).

3. Ohjelman tavoitteet

3.1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon

YK:n yleissopimus sekä kuntalaki velvoittavat kuntia osallistamaan vammaiset henkilöt heitä koskevaan päätöksentekoon. On tärkeää, että käytännössä tiedostetaan erot käsitteiden osallisuus, osallistuminen ja osallistaminen välillä.

Osallisuus tarkoittaa, että ihmisellä on käytössään **riittävät aineelliset resurssit**, jotta hän on omaa elämäänsä koskevassa päätöksenteossa **toimijana** ja hänellä on **sosiaalisesti merkityksellisiä ja tärkeitä suhteita**, jäsenyyttä erilaisissa ryhmissä. Osallisuus toteutuu yksilön ja yhteisön välisessä vuorovaikutuksessa.

Osallistumisen käsitettä käytetään yleisesti kansalaisten demokraattista roolia koskevassa keskustelussa. Osallistuminen liittyy osallisuutta konkreettisemmin kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin itseään ja lähipiiriään koskevassa päätöksenteossa. Osallistuminen ja osallisuus liittyvät kiinteästi toisiinsa. Johonkin kuulumisen tunne muodostaa perustan osallistumiselle.

Osallistamiseen liittyy ajatus kansalaisesta passiivisena toimijana, jota kehoitetaan tai vaaditaan osallistumaan yhteiskunnallisiin toimintoihin. Kun henkilöitä osallistetaan, osallistumisen tarve on usein syntynyt muualla kuin osallistujien mielessä. Aloitteentekijänä on hallinto, joka myös määrittää sen alueen, jolla henkilö saa osallistua. Osallistaminen saattaa kuitenkin parhaimmillaan johtaa osallistumiseen ja osallisuuteen.

Osallisuuden ja osallistumisen kannalta on keskeistä, että vammaisen henkilön mielipiteet tulevat kuulluiksi. Osallistumista ja osallisuutta on tuettava vammaisen henkilön kielellisen ja kulttuurisen taustan edellyttämällä tavalla. (Lähde 7)

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon

Tavoite	Toimenpide	Vastuu- taho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Asiakkaiden mukaan ottaminen palvelujen kehittämiseen.	<ul style="list-style-type: none"> • VAKE eli vammaispalvelujen kehittäjät -ryhmien toiminta jatkuu. • Asukaspalaverit, asiakkaat osallistuvat aktiivisesti päiväaikaisen toiminnan suunnitteluun. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutuneet tapaamiset 	Jatkuva
Yhteistyö järjestöjen kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> • Vammaispalvelujen tapaamiset tukiyhdistysten puheenjohtajien kanssa. • Tiedonkulun parantaminen Eksoten toimijoiden ja järjestöjen välillä. • 1 x vuosi koulutus- / yhteistyötoiminta tapaaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutuneet tapaamiset 	Jatkuva
Asiakkaan osallisuus palveluprosessissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Kuvallinen palvelusuunnitelma. • Kuvallinen kuntasuunnitelma. • Selkokielenkäyttö. • Yhdessä kirjaaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksote 		Jatkuva
Tiedon lisääminen.	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalityössä kertyvän tiedon järjestelmällinen keruu, analysointi ja välittäminen osaksi vammaispoliittista ohjelmaa. • Tiedon jakaminen hyvistä käytännöistä, mutta myös hyvinvoinnin vajeista ja ehdotukset siitä, miten näitä hyvinvoinnin vajeita voitaisiin helpottaa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> • Raportoivan sosiaalityön seuranta 	Jatkuva
Terveydentilan ja toimintakyvyn huomioinen ja ymmärtäminen palvelukokonaisuutta suunniteltaessa.	<ul style="list-style-type: none"> • Säännöllisen yhteistyön tiivistäminen kehitysvamma-poliklinikan ja vammaispalveluiden kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> • Reklamaatiot • Muistutukset • Valitukset 	Jatkuva

3.2. Esteettömyys ja saavutettavuus

Esteettömyys ja saavutettavuus ovat edellytyksiä sille, että vammaiset henkilöt voivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämänalueilla.

YK:n vammaissopimuksessa sanotaan, että sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn esimerkiksi fyysiseen ympäristöön ja tiedottamiseen ja viestintään.

Näiden lisäksi tulee olla yhdenvertainen pääsy myös muihin yleisölle avoimiin tai tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin niin kaupunki- kuin maaseutualueillakin.

Esteettömyydellä tarkoitetaan perinteisesti kaikenlaisten ihmisten huomioon ottamista fyysisessä ympäristössä, kuten rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa. Esimerkiksi esteettömät rakennukset ja esteetön joukko- liikenne mahdollistavat vammaisten henkilöiden työssäkäyntiä, harrastustoimintaa ja kulttuurisia elämyksiä.

Esteettömyydellä tuetaan vammaisten henkilöiden mahdollisimman suurta omatoimisuutta ja osallisuutta yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Esteettömyyden toteuttamisessa on kyse ajattelutavasta ja asenteesta – ei erityisjärjestelyistä.

Esteettömyydellä viitataan myös digitaalisiin ympäristöihin. Digitaalisten palvelujen esteettömyydestä käytetään kuitenkin useimmiten termiä saavutettavuus. Saavutettavuudella viitataan usein digitaalisiin ympäristöihin. Digitaalisten ympäristöjen, kuten verkkosivustojen saavutettavuudessa otetaan huomioon se, että kaikki pystyvät yhtäläisesti käyttämään sivustoja sekä ymmärtämään niiden sisällön.

Vammaisten henkilöiden kohdalla verkkosivujen saavutettavuus voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että sisällöt ovat luettavissa myös erilaisilla apuvälineillä, kuten ruudunlukuohjelmalla. **Saavutettavuuden tulisi olla normi eikä poikkeus.**

(Lähde 7)

2. Esteettömyys ja saavutettavuus				
Tavoite	Toimenpide	Vastuu- taho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Sähköiset asiointikanavat.	Käytössä <ul style="list-style-type: none">• WhatsApp.• Messenger.• Muut vastaavat sähköiset asiointikanavat.	<ul style="list-style-type: none">• Eksote	<ul style="list-style-type: none">• Sähköisten asiointien määrä suhteessa kaikkeen asiointiin	Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus

Tavoite	Toimenpide	Vastuu-taho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Riippumatta toimintavajeesta pystyy saamaan tietoa ja asioimaan.	<ul style="list-style-type: none"> Selkokieli. Vaihtoehtoiset kommunikointitavat. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote 		
Tasavertaisuus asuinpaikasta riippumatta.	<ul style="list-style-type: none"> Otetaan kulloisenkin paikan olosuhteet huomioon palveluita järjestettäessä. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote Kunnat 		

3.3. Työllisyys ja koulutus

Vammaisilla henkilöillä on oikeus koulutukseen yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Vammaisen henkilön tulee päästä hyvänlaatuisen ja maksuttomaan ensimmäisen ja toisen asteen koulutukseen omassa lähiyhteisössään.

Vammaisella henkilöllä on oikeus ansaita elanto valitsemallaan työllä yhdenvertaisesti muiden kanssa.

3. Työllisyys ja koulutus

Tavoite	Toimenpide	Vastuu-taho	Seuranta / Mittari	Aika-taulu
Yksilölliset suunnitelmat asiakkaan toimintakyvyn mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyön lisääminen Eksoten, TE-palveluiden ja oppilaitosten kanssa. Oikein asetetut tavoitteet. Tiivis yhteistyö jo opiskelujen aikana myös kehitysvamma-poliklinikan ja vammais-palveluiden kanssa. Opintojen loppuvaiheessa, opiskeluista työhön siirtymisen nivelvaiheen sujuvoittaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote TE-palvelut Oppi-laitokset 		Jatkuva
TE-palvelut osatyökykyisten käytössä yksilöllisen tuen sekä palveluntarpeen mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> Työkykykoordinaattorin ja osatyökykyisten palveluita hoitavien asiantuntijoiden palvelut käytettävissä asiakaspalvelussa. 	<ul style="list-style-type: none"> TE - palvelut 		Jatkuva

3. Työllisyys ja koulutus

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aika-taulu
Vammaisten henkilöiden työllistymismahdollisuuksien parantaminen ja lisääminen.	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteinen tavoite. • Yhteisesti sovitut käytännöt ja tavat toimia. • Aktiivinen yhteistyö työnantajatahojen ja työllisyyspalveluiden (Eksote, kunnat, kaupungit ja TE-palvelut) välillä. • Tiedon lisääminen asiakkaille, työntekijöille, työnantajille ja yhteistyötahoille erilaisista tukimuodoista (esimerkiksi työolosuhteiden järjestelytuki, palkkatuki). • Epäkohtien paikantaminen ja vaikuttaminen rakenteisiin, jotka estävät vammaisten koulutuksen ja työllistymisen. • Edistetään osatyökykyisten työllistymistä ja yrittäjyyttä. • Eksote työllistää tälläkin hetkellä vammaisia. • Toimenpiteenä se, että työllistämistä pyritään lisäämään ja kuntien roolia työllistämässä tehostetaan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksote • TE - palvelut • Kunnat 	<ul style="list-style-type: none"> • Työllistyneiden lukumäärä 	Jatkuva
Asenteisiin vaikuttaminen.	<ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen julkisuus: sanomalehdet, blogikirjoitukset, tapahtumat. • Aiheena oikeus työhön. • Kutsutaan mukaan työnantaja. • Edistetään myönteistä asennetta ja suhtautumista osatyökykyisten työllistämiseen. • Uusien näkemysten ja yhteistyön muotojen etsiminen osatyökykyisten henkilöiden työllistymisen tukemiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksote • Työnantajat • TE-palvelut 		Jatkuva

3. Työllisyys ja koulutus

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aika- taulu
Vertaistoiminta.	<ul style="list-style-type: none"> • Vertaisvalmentajuuden ja -ohjauksen kehittäminen ja hyödyntäminen työllistämisen palveluissa. • Yksilö- ja ryhmätyöskentely. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksote 		Jatkuva
Koulutukseen hakeutuminen.	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteishaku, jatkuva haku ja harkintaan perustuva valinta: hakijalla erityinen syy, johon hän haluaa vedota. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saimaan ammattiopisto Sampo • Erityisammattiopisto Luovi 		Jatkuva
Toimintarajoitteiset huomioidaan koulutuksessa.	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikille opiskelijoille tehdään Henkilökohtainen Osaamisen KehittämisSuunnitelma HOKS. • Koko tutkinnon suorittaminen tai tutkinnon osien suorittaminen. • Tarvittaessa erityinen tuki, jolla mahdollistetaan yksilölliset toteutukset muun muassa työpäivän ja työviikon pituus. • Tutkinnon perusteista poikkeaminen. • Tutkinnon osien ja osa-alueiden arvioinnin mukauttaminen. • Opiskelijan käyttämät apuvälineet. • Soveltuva työssäoppimispaikka. • Yhteistyö opintojen suunnittelussa muun muassa fysioterapeutin, toimintaterapeutin kanssa. • Opiskelijan oma verkosto on erittäin tärkeä tuki opintojen onnistumiselle. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saimaan ammattiopisto Sampo • Erityisammattiopisto Luovi 		Jatkuva

3.4. Itsenäinen elämä

Vammaisilla henkilöillä tulee olla yhdenvertainen mahdollisuus valita asuinpaikkansa sekä se, missä ja kenen kanssa he asuvat.

YK:n yleissopimuksen 19 artikla edellyttää, että valtio turvaa vammaisille henkilöille itsenäisesti elämisen ja osallisuuden yhteisössä (Lähde 8).

Koko väestölle tarkoitettut palvelut tulevat olla saavutettavissa. Mikäli näin ei aina ole mahdollista, on vammaisen henkilön selviytyminen taattava muilla palvelu- ja tukitoimilla.

Itsenäisen elämän tukena tulee olla tarvittaessa myös erityispalveluita, tukitoimia ja mukautustoimenpiteitä. Palvelut on järjestettävä yksilöllisesti ottaen huomioon vammaisen henkilön yksilöllisen toimintakyky, tarve ja olosuhteet.

Itsenäiseen elämään kuuluu myös perustuslain (731/1999) maininta oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen. Palvelujen suunnittelun tulee tukea vammaisen henkilön mahdollisuutta elää oman näköistä elämäänsä. Itsenäinen elämä ei ole erillinen ”saareke” vaan kaikki edellä mainitut alueet osaltaan vahvistavat vammaisen henkilön itsenäistä elämää.

Edellä mainittu huomioiden siis tavanomaiset peruspalvelut ovat ne, jotka ensisijaisesti palvelevat ja ovat vammaisten henkilöiden käytettävissä. Mikäli Sosiaalihuoltolain mukaiset tukikeinot eivät riitä, tulevat palveluvalikkoon vammaispalvelulain mukaiset palvelut. Näiden jälkeen käytettävissä erityishuollon palvelut.

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut voidaan jakaa kahteen luokkaan, niihin subjektiivisiin palveluihin, jotka ovat itsenäisen suoriutumisen kannalta välttämättömiä.

Edellä mainitun ryhmän palveluihin on erityinen, sitova järjestämisvelvollisuus. Toinen luokka ovat palvelut, jotka ovat määrärahasidonnaisia.

4. Itsenäinen elämä

Tavoite	Toimenpide	Vastuu-taho	Seuranta / Mittari	Aika-taulu
Oikea-aikaisuus, tarve ja palvelu kohtaavat.	<ul style="list-style-type: none">Pitkäjänteinen työskentely.Yhteistyö eri toimijoiden välillä.	<ul style="list-style-type: none">EksoteKaikki yhteistyö-tahot	<ul style="list-style-type: none">Ajantasaiset suunnitelmat	Jatkuva

4. Itsenäinen elämä

Tavoite	Toimenpide	Vastuu - taho	Seuranta / Mittari	Aika- taulu
Sosiaaliohjaus ja sosiaalityö (oikea-aikaiset päätökset ja palvelut).	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään vammaisten ihmisten oikeuksia saada peruspalveluja silloin, kun ne ovat asiakkaalle sopivia ja riittäviä. Tarvitaan lisää asiasta tiedottamista. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> Ajantasaiset suunnitelmat 	Jatkuva
Asiakkaiden tukeminen itsenäisessä päätöksenteossa.	<ul style="list-style-type: none"> Osallisuutta lisäävien toimintatapojen käyttö. Päätöksenteon harjoittelu arkipäivän tilanteissa. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakas-kokemus 	Jatkuva
Tukihenkilö-määrän lisääminen.	<ul style="list-style-type: none"> Tukihenkilöiden rekrytointi. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> Tukihenkilöitä jonottavien määrä 	Jatkuva
Terveystieteiden palveluiden selkiyttäminen.	<ul style="list-style-type: none"> Peruspalveluiden hyödyntäminen tasavertaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote 		Jatkuva
Yhteistyön lisääminen kuntien ja kaupunkien palveluiden suunnittelussa, esimerkiksi liikennejärjestelyt, asuminen.	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvostoille välitettävän tiedon lisäksi pyritään siihen, että Eksoten vammaispalvelussa kertyvä tieto välittyy osaksi kunta- ja kaupunkisuunnittelua. Asiakkailta saatu tieto välitetään osaksi päätöksentekoa. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote Kunnat 		Jatkuva
Itsenäinen elämä tukee mahdollisuutta työhön ja opiskeluun.	<ul style="list-style-type: none"> Toimiva yhteistyö eri tahojen kanssa ja oikea-aikaiset palvelut edistävät itsenäisyyttä. 	<ul style="list-style-type: none"> TE-palvelut Kaikki yhteistyö-tahot 		Jatkuva
Asuminen itsenäisen elämän edistäjänä.	<ul style="list-style-type: none"> Uudet ja peruskorjattavat kohteet pyritään rakentamaan mahdollisimman esteettömiksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntien vuokra-asunnot 		Jatkuva

4. Vammaisneuvostot ja – järjestöt

4.1. Vammaisneuvoston rooli ja tehtävät

Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto.

Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä.

Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. (Lähde 9)

Kunnallinen vammaisneuvosto on vammaisyhdistysten, viranomaisten ja päätöksentekijöiden yhteistyöfoorumi. Vammaisneuvoston tehtävänä on vaikuttaa kunnalliseen suunnitteluun, päätöksentekoon ja seurantaan kaikilla hallinnonaloilla. Vammaisneuvosto voi tehdä aloitteita sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja. Tavoitteena on, että vammaisten henkilöiden oikeudet toteutuvat. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Tavoitteena on vammaisnäkökulman huomiointi päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä.

Vammaisneuvosto osallistuu kaikkien hallinnonalojen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Hyvin toimiva yhteistyö kunnan ja vammaisneuvoston välillä hyödyttää molempia osapuolia.

On tärkeää, että vammaisneuvostossa on edustettuna tai tarvittaessa kutsuttuna eri hallinnonalojen edustajia. Näin vammaisneuvoston asiantuntemus saadaan kanavoitua kaiken kunnassa tehtävän vammaisia ihmisiä koskevan päätöksenteon tueksi.

Hyvässä yhteistyössä tieto kulkee saumattomasti molempiin suuntiin: Vammaisneuvosto tuo itse aktiivisesti esiin havaitsemiaan epäkohtia. Kunnan toimielimet taas osaavat hyödyntää neuvoston asiantuntemusta. (Lähde 10)

Etelä-Karjalan vammaisneuvostot:

1. Imatra – Rautjärvi - Ruokolahti yhteinen vammaisneuvosto
2. Lappeenrannan vammaisneuvosto
3. Lemminkäinen - ja vammaisneuvosto

4. Luumäen vanhus- ja vammaisneuvosto
5. Parikkalan vanhus- ja vammaisneuvosto
6. Savitaipaleen vammaisneuvosto
7. Taipalsaaren vanhus- ja vammaisneuvosto

4.2. Yhteistyö vammaisjärjestöjen kanssa

Etelä-Karjalassa toimivat järjestöt näyttäytyvät usealla eri toiminnan tasolla. Vammaisjärjestöissä tehdään työtä, joka on merkityksellistä ja sosiaali- ja terveystalv palveluja täydentävää.

Valtakunnallisten vammaisjärjestöjen aluetyöntekijät toimivat maakunnassa yhteistyössä paikallisten jäsenyhdistysten, erilaisten vaikuttajaverkostojen ja vammaisneuvostojen kanssa.

Etelä-Karjalan kunnat ja järjestöt edistävät yhdessä vammaisten osallisuutta ja sitä kautta terveyttä sekä hyvinvointia. Kunnissa toimivat yhdistykset toimivat jäsenistölleen neuvonnan ja tiedon, vertaistuen sekä yhdessäolon tuottajina.

Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Järjestöjen asiantuntemus palveluita ja toimintoja suunniteltaessa.	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestöt • Vammaisneuvostot • Kunnat • Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> • Vammaisneuvostot • Kumppanuuspöytä 	Jatkuva
Järjestöjen asiantuntemus vammais-kysymyksissä.	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestöt • Vammaisneuvostot • Kunnat • Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> • Vammaisneuvostot • Kumppanuuspöytä 	Jatkuva
Asiakasosallisuuden huomioiminen päätöksenteossa.	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestöt • Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> • Vammaisneuvostot • Kumppanuuspöytä 	Jatkuva
Vammaisjärjestöjen yhteistyö.	<ul style="list-style-type: none"> • Valtakunnallisten vammaisjärjestöjen aluetyöntekijät 	<ul style="list-style-type: none"> • Valtakunnallisten vammaisjärjestöjen aluetyöntekijät 	Jatkuva
Vammaisjärjestöjen yhteistyö kuntien vammaisneuvostojen kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> • Valtakunnallisten vammaisjärjestöjen aluetyöntekijät, vammaisneuvostot 	<ul style="list-style-type: none"> • Valtakunnallisten vammaisjärjestöjen aluetyöntekijät • Vammaisneuvostot 	Jatkuva

5. Ohjelman toteuttaminen, seuranta ja arviointi

Etelä-Karjalan maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman toteutuksesta vastaavat alueen kunnat, Eksote ja järjestöt. Kukin organisaatio sitoutuu ohjelmaan ja omalle vastuulleen sovittujen toimenpiteiden toteuttamiseen.

Kunnat ja Eksote huomioivat suunnitelmat (tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit) vuosittaisessa hyvinvointikertomuksessaan ja kuvaavat tekemänsä konkreettiset toimenpiteet ja suunnitelmat seuraavalle vuodelle. Kuntien ja Eksoten hallitukset ja valtuusto käsittelevät vuosittaiset hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat.

Hyvinvointikertomukset saatetaan näiltä osin tiedoksi maakunnalliselle vammaispoliittisen ohjelman ohjausryhmälle, joka vastaa suunnitelman toteutumisen ylätasoa seurannasta, arvioinnista ja ohjaamisesta. Ohjausryhmä seuraa ja arvioi tehtyjä toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia sekä täsmentää niitä tarvittaessa. Ohjausryhmä kokoontuu 1 x vuodessa. Ryhmä tekee yhteenvedon ja nostoja maakunnalliseen hyvinvointikertomukseen. Maakunnallinen vammaispoliittinen ohjelma linkittyy osaksi maakunnallista hyvinvointisuunnitelmaa. Ohjelma on voimassa valtuustokauden. Kevään 2021 aikana pidetään seminaari maakunnallisen vammaispoliittisen ohjelman julkistamiseksi.

Lähteet:

1. Hakoma Riitta: Vammaissosiaalityön orientaation muutos, artikkeli kirjassa Muuttuva sosiaalialan työ Etelä-Karjalassa, Sarja A, Raportteja ja tutkimuksia 80 /2017)
2. Tapio Rätty, Vammaispalvelut 2010
3. Nurmi-Koikkalainen Päivi: Mitä vammaisuudella tarkoitetaan? Teoksessa: Tietoa ja tietotarpeita vammaisuudesta: Analyysia THL:n tietotuotannosta. THL Työpaperi 38/2017
4. Hakoma Riitta: Vammaissosiaalityön orientaation muutos, artikkeli kirjassa Muuttuva sosiaalialan työ Etelä-Karjalassa, Sarja A, Raportteja ja tutkimuksia 80 /2017)
5. Hakoma R., Niemelä M.: Erityishuoltopiirit poistuvat, työ ja palvelu jatkuvat. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 42/2018
6. Hakoma R., Niemelä M.: Erityishuoltopiirit poistuvat, työ ja palvelu jatkuvat. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 42/2018
7. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos: Vammaispalveluiden käsikirja
8. Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista 27/2016
9. Kuntalaki; Luku 5; 28 § Vammaisneuvosto
10. Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE

Tilastot: Sotkanet, Kela

KUNTAKOHTAISET LIITTEET OHJELMAN TOTEUTTAMISEKSI

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - IMATRA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Vammaisilla ihmisillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet saada tietoa ja osallistua.	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä vammaisia kuunnellaan ja otetaan mukaan jo varhaisessa vaiheessa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunki-konserni • Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunki • Vastuualueet • Osallistu ja vaikuta työryhmä • Vammaisneuvostolta ja järjestöiltä pyydetyt kannanotot • Toimintakertomus • Investointisuunnitelma 	Jatkuvaa
	<ul style="list-style-type: none"> • Parannamme palvelujen saatavuutta ja laajennamme mahdollisuuksia asioida verkossa kehittämällä sähköistä asiointia. • Kasvokkain asiointin mahdollisuus säilytetään. 		<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunki • Vastuualueet • Yhtiöt • Vammaisneuvosto ja -järjestöt • Toimintakertomus • Palautteiden määrä 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Julkisissa paikoissa on asiointia varten tietokoneita ja tarvittaessa opastusta asiointiin. 		<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunki • Vastuualueet • Yhtiöt • Vammaisneuvosto • Toimintakertomus • Palautteiden määrä 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Verkkopalvelut ovat saavutettavassa muodossa (kuviin alt-tekstit ja selkeät linkkivalinnat, tekstissä suurennettu vaihtoehto tai pelkkä tekstivaihtoehto) saavutettavuus-direktiivin mukaisesti. 		<ul style="list-style-type: none"> • Vammaisneuvosto • Vammaisjärjestöt • Toimintakertomus • Palautteiden määrä 	

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - IMATRA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
<p>Vammaisjärjestöt tuovat esille vammaisten tarpeita ja antavat palautetta palvelujen puutteista.</p> <p>Eryteisesti nuorten vammaisten asiat tuodaan paremmin esille.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisneuvosto ja vammaisjärjestöt toimivat aktiivisesti tehden aloitteita vammaisten aseman, oikeuksien ja palvelujen parantamiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisneuvosto ○ Vammaisjärjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisneuvosto ○ Toimintakertomus ○ Vammaisneuvoston ja -järjestöjen tekemien aloitteiden määrä 	Jatkuvaa

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - IMATRA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
<p>Liikkumisen esteiden poistaminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Parannamme liikkumisen turvallisuutta. (mm. katujen ja teiden ylitykset, auraukset) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkikonserni ○ Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut ○ Imatran Kiinteistö- ja Aluepalvelu Oy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkikehitys- ja tekniset palvelut ○ Vammaisneuvosto ○ Esteettömyyskatselmukset ja palautteet ○ Toimintakertomus ○ Havainnot ja korjaukset 	Jatkuvaa
<p>Julkisen liikenteen palvelut soveltuvat myös vammaisille ja vanhuksille.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kehitettäessä uusia julkisen liikenteen palvelulinjoja ja palvelumuotoja huomioidaan myös vammaisten kuntalaisten liikkumistarpeet. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkikonserni ○ Kaupunkikehitys ja tekniset palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkikehitys- ja tekniset palvelut ○ Vammaisneuvosto ja -järjestöt ○ Toimintakertomus ○ Palautteiden määrä 	Jatkuvaa
<p>Imatran kaupungin palvelut ovat esteettömästi saavutettavissa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rakennuslupamenettelyssä ja rakentamisen valvonnassa huomioimme esteettömyyden sekä korjaus- että uudisrakentamisessa. (Maankäyttö- ja rakennuslaki ja asetus) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkikonserni ○ Rakennusvalvonta ○ Mitra Imatran Rakennuttaja Oy ○ Imatran Toimitilat Oy ○ Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkikehitys- ja tekniset palvelut ○ Vammaisneuvosto ○ Esteettömyyskatselmukset ja palautteet ○ Toimintakertomus ○ Havainnot ja korjaukset 	Jatkuvaa

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - IMATRA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
<p>Palvelujen esteettömyydessä otetaan huomioon erilaisten toimintarajoitteiden tarpeet.</p> <p>(tulkkipalvelut, avustajat, palvelut näkö- ja kuulovammaisille sekä liikunta- vammaisille)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Huomioimme uudis- ja korjausrakentamisessa vammaisten erityisvaatimukset ja asumistarpeet. (Maankäyttö- rakennuslaki ja asetus, korjausrakentamisen ratkaisuihin huomioidaan tarkoituksenmukaisuus ja kustannukset) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki-konserni ○ Mitra Imatran Rakennuttaja Oy ○ Imatran Toimitilat Oy ○ Imatran Kiinteistö- ja alue-palvelut Oy ○ Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkikehitys- ja tekniset palvelut ○ Vammaisneuvosto ○ Esteettömyys-katselmukset ja palautteet ○ Toimintakertomus ○ Havainnot ja korjaukset 	Jatkuvaa
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Yleiset tilat kalustetaan vammaisille soveltuviksi. (induktiolaitteet, korotetut istuimet, inva-wc:t, värien ja kontrastien käyttö, kuulutukset) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki-konserni ○ Mitra Imatran Rakennuttaja Oy ○ Imatran Toimitilat Oy ○ Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tilahallinta ○ Vammaisneuvosto ○ Esteettömyys-katselmukset ja palautteet ○ Toimintakertomus ○ Havainnot ja korjaukset 	
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Varmistamme puhtaan hengitysilman sisätiloissa ja ulkona. ○ Tiedotetaan ulkoilman poikkeavista epäpuhtauksista kuntalaisille. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki-konserni ○ Imatran Toimitilat Oy ○ Imatran seudun ympäristövalvonta 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkikehitys- ja tekniset palvelut ○ Vammaisneuvosto ○ Esteettömyys-katselmukset ja palautteet ○ Toimintakertomus ○ Havainnot ja korjaukset 	

3. Työllisyys ja koulutus - IMATRA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Vammaisilla ihmisillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet kykyjään vastaavaan ammatilliseen korkeakoulutukseen, työhön, sosiaalisiin suhteisiin ja kanssakäymiseen työelämässä asuinpaikkakunnalla.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Työllistämämme ja kannustamme muita työnantajia työllistämään vammaisia henkilöitä. ○ Teemme yhteistyötä TE-toimiston ja Kelan kanssa tukien järjestämisessä. ○ Vaikutamme ammatillisen koulutuksen säilymiseen Imatralla ja maakunnassa. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki-konserni ○ TE-toimisto ○ Kela ○ Oppilaitokset 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki ○ Konsernipalvelut ○ Vammaisneuvosto ○ Toimintakertomus ○ TE-keskuksen tilastot ○ Palautteiden määrä 	Jatkuvaa
Monialainen verkostoyhteistyö palveluja tarjoavien julkisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa vammaisten ja muiden osatyökykyisten työllistymisen edistämiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Yhteistyön lisääminen Eksoten Tuetun työllistymisen yksikön kanssa työmahdollisuuksien ja työkokeilujen järjestämiseksi. ○ Parannamme rekrytointeja tekevien osaamista vammaisten työllistämiseen (koulutus / TE-toimiston ja Eksoten palvelut). 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki-konserni ○ Kaupungin työllistämispalvelut ○ Eksote ○ TE-toimisto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin työllistämispalvelut ○ Eksote / Tuettu työllistäminen ○ Yhteistyön määrä ○ Työpaikkojen määrä 	Jatkuvaa Koulutus / infot vuonna 2021 ja tarpeen mukaan

4. Itsenäinen elämä - IMATRA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Mahdollisuus itsenäiseen asumiseen huomioiden riittävä apu, asuinoloista huolehtiminen ja asuntojen kunnostus.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Esteettömiä asuntoja palvelujen lähelle kysynnän mukaan. ○ Itsenäiseen asumiseen tarjotaan tarvittavat tukipalvelut. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki-konserni ○ Mitra Imatran Rakennuttaja Oy ○ Imatran Vuokra-asunnot Oy ○ Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkikonserni ○ Mitra Imatran Rakennuttaja Oy ○ Imatran Vuokra-asunnot Oy ○ Eksote ○ Vammaisneuvosto ○ Toimintakertomus ○ Asuntojen kysynnän ja tarjonnan seuranta ○ Tilastot 	Jatkuvaa Tarpeen mukaan

4. Itsenäinen elämä - IMATRA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
<p>Vammaisilla lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen, opetukseen ja oppimiseen omien voimavarojensa mukaisesti.</p> <p>Lasta ei vammaa erotetaan omasta toveripiiristään ja omasta elinympäristöstään.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaiselle lapselle turvataan tukipalvelut ja tarvittavat apuvälineet varhaiskasvatuksessa. ○ Oppilaalle turvataan tukipalvelut ja tarvittavat apuvälineet opiskeluun ensisijaisesti yleisopetuksessa ja tarvittaessa joustavassa pienryhmässä lähikoulu- periaatteella, jos suinkin mahdollista. ○ Yleisopetukseen lisätään ohjaajien määrää vammaisten koulunkäyntiä tukemaan. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki ○ Hyvinvointipalvelut ○ Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki ○ Hyvinvointipalvelut ○ Vammaisneuvosto ja -järjestöt ○ Saatu palaute 	<p>Jatkuvaa</p> <p>Tarpeen mukaan</p>
<p>Vammaisille turvataan tarvittaessa erityisratkaisulla mahdollisuudet samoihin harrastuksiin muiden kanssa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Panostamme vammaisten erityisliikuntaan ja kuntouttaviin toimintoihin mm. kouluttamalla liikuntaryhmien vetäjiä. ○ Turvaamme vammaisen välttämättömän avustajan / saattajan maksuttoman osallistumisen kaupungin järjestämiin tapahtumiin (erityisliikunnankortti: avustaja maksutta, jos avustustarve pukeutumisessa ja liikuntatilassa. ○ Vammaisjärjestöt ovat mukana kaupungin koordinoimissa yhteistyöryhmissä ja hankkeissa, joilla edistetään ja kehitetään eri toimintamuotoja vammaisten liikkumismahdollisuuksien lisäämiseksi; liikuntaraati, ulkoiluystävä- ja vertaisohjaajakoulutus. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki ○ Hyvinvointipalvelut ○ Eksote ○ Järjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hyvinvointipalvelut ○ Vammaisneuvosto ja -järjestöt ○ Saatu palaute 	<p>Jatkuvaa</p>

4. Itsenäinen elämä - IMATRA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Erityisesti lapsille ja nuorille taataan mahdollisuus osallistua ikäistensä kanssa yhteisiin harrastuksiin ja vapaa-ajan viettoon.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Erityislasten ja -nuorten huomioiminen tukemalla heitä tasavertaiseen liikuntaan ja harrastusmahdollisuuksiin. ○ Kaupungin liikunta-hankkeissa merkittävänä painopisteenä on matalan kynnyksen toiminnot ja erityistä tukea tarvitsevat lapset sekä aikuiset. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki ○ Hyvinvointi-palvelut ○ Eksote ○ Järjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hyvinvointipalvelut ○ Vammaisneuvosto ja -järjestöt ○ Saatu palaute 	Jatkuvaa
Asenteisiin vaikuttaminen.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisten ihmisten asioiden esille nostaminen mediassa, tapahtumissa ja infotilaisuuksissa. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunki ○ Hyvinvointi-palvelut ○ Vammais-neuvosto - ja järjestöt ○ Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisneuvosto ○ Toimintakertomus ○ Näkyvyyden määrä mediassa 	Jatkuvaa

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - LAPPEENRANTA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Hyödynnetään vammais-neuvoston ja vammais-järjestöjen asiantuntemusta.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusohjelman toteuttaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin konserni-hallinto ○ Vammais-neuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin osallisuustiimi ○ Toteutuneet yhteistyömuodot 	Vuosit-tain
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kuullaan vammais-neuvostoa suunnittelun varhaisessa vaiheessa ja pyydetään lausuntoja. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin toimialat ○ Konserni-hallinto ○ Vammais-neuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisneuvoston toimintakertomus ○ Pyydetty lausunnot ja tehtyjen aloitteiden määrä 	

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - LAPPEENRANTA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Kokemus- asiantuntijuuden hyödyntäminen.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kokemusasiantuntijat palvelujen kehittäjinä kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusohjelman mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin toimialat ○ Konserni-hallinto ○ Vammais-neuvosto ○ Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin osallisuustiimi ○ Kokemusasiantuntijoiden käyttö eri tilanteissa ○ Toimintamallin vakiintuminen toimialoille 	Vuosittain
Eri-ikäisten ja eri vammaryhmien (liikunta, aisti, tms.) tarpeiden huomiointi palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tarpeiden kartoittaminen yhteistyössä vammaisjärjestöjen ja Eksoten kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin toimialat ○ Konserni-hallinto ○ Vammais-neuvosto ja -järjestöt ○ Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lappeenrannan kaupunki ○ Vammaisneuvosto ○ Esille nousseet tarpeet 	Vuosittain
Tasavertainen kohtelu vaaleissa.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Huomioidaan ja mahdollistetaan toimintarajoitteisten osallistuminen tasavertaisesti äänestämiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin konserni-hallinto ○ Vammais-neuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vaalilautakunta ○ Vaalien tiedotus ja toteutus huomioi erityisryhmät äänestyspaikoilla 	Vaali- vuosittain
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Huomioidaan ja mahdollistetaan toimintarajoitteisten osallistuminen vaaleihin esimerkiksi ehdolle asettautuminen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammais-neuvosto ○ Vammaisjärjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisjärjestöt ○ Aktiivinen tiedottaminen ja toiminta 	Vaali- vuosittain
Kaupungin toiminnoissa huomioidaan YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (laki). https://bit.ly/3ofLUKo	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tiedotetaan ja perehdytetään kaupungin luottamushenkilöt ja virkamiehet sopimuksen sisältöön. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin konserni-hallinto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lappeenrannan kaupunki ○ Vammaisneuvosto 	Valtuus- tokausittain
	<ul style="list-style-type: none"> ○ 29 artikla: Osallistuminen poliittiseen ja julkiseen elämään - tiedostaminen kaupungin toiminnoissa. https://bit.ly/2lauT56 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin konserni-hallinto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lappeenrannan kaupunki ○ Vammaisneuvosto 	Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - LAPPEENRANTA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Sähköiset asiointikanavat ja sähköiset palvelut ovat saavutettavassa muodossa.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin verkkosivut ja sen käyttämät sähköiset kanavat ovat saavutettavia. <p>(Laki saavutettavuudesta https://bit.ly/3nFDk7d)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin konsernihallinto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lappeenrannan kaupungin konsernihallinto ○ Uudistuksen toteutuminen 	2021
Kaupungin osallisuus - ja vuorovaikutusohjelman tietosallisuuden edistäminen.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tieto on saavutettavissa ja on selkeää yleiskieltä. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin konsernihallinto ○ Toimialat 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Konsernihallinto ○ Kaupungin osallisuustiimi ○ Asiakaspalautteet 	Jatkuva
Palveluiden esteettömyyden edistäminen toimialoilla.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Esteettömyyskartoitukset. ○ Tietoisuuden lisääminen esteettömyydestä. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Esteettömyystyöryhmä 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Esteettömyystyöryhmä ○ Toteutuneiden esteettömyyskartoitusten lukumäärä ○ Vammais- ja vanhusneuvostot ○ Toteutuneet koulutukset ja muut toimenpiteet 	Jatkuva
Toimitilojen ja asumisen esteettömyyden edistäminen.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Huomioidaan esteettömyys korjaus- ja uudisrakentamisessa heti suunnittelun alusta lähtien. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lato Oy, ○ Kaupungin rakennusvalvonta 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lato Oy ○ Kaupungin rakennusvalvonta ○ Tehdyt toimenpiteet ○ Myönnetty rakennusluvut 	Jatkuva
Ulkoilu / ulkoilukunta-alueiden esteettömyyden edistäminen.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelman toteuttaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin liikuntatoimi ○ Kadut - ja Ympäristö vastuualue 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin liikuntatoimi ○ Toteutuneet esteettömät kohteet ja asiakaspalautteet 	Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - LAPPEENRANTA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Katualueiden esteettömyyden edistäminen.	<ul style="list-style-type: none"> Huomioidaan toimintarajoitteisten tarpeet ja turvallinen liikennenympäristö. 	<ul style="list-style-type: none"> Esteettömyystyöryhmä Kadut ja Ympäristö vastuualue Liikenne-turvallisuustyöryhmä 	<ul style="list-style-type: none"> Kadut ja Ympäristö vastuualue Toteutuneiden esteettömyyskartoitusten lukumäärä ja tehdyt toimenpiteet 	Jatkuva
Julkisen liikenteen esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen.	<ul style="list-style-type: none"> Huomioidaan esteettömyys julkisen liikenteen kulkuneuvoissa ja pysäkeissä. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin elinvoima ja kaupunkikehitys - toimiala 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin elinvoima ja kaupunkikehitys - toimiala Asiakaspalaute 	Jatkuva
Kaupungin toiminnoissa huomioidaan YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (laki). https://bit.ly/3ofLUKo	<ul style="list-style-type: none"> 9 artikla: Esteettömyys ja saavutettavuus - tiedostaminen kaupungin toiminnoissa - https://bit.ly/2VsPHrh. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin konsernihallinto 	<ul style="list-style-type: none"> Lappeenrannan kaupunki Vammaisneuvosto 	Jatkuva

3. Työllisyys ja koulutus - LAPPEENRANTA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Lisätään osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia.	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki ja kaupunkiyhtiöt työllistävät osatyökykyisiä. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin konsernihallinto Työllisyystiimi 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin konsernihallinto Työllisyystiimi Työllistyneiden lukumäärä 	Jatkuva
	<ul style="list-style-type: none"> Huomioidaan osatyökykyisten työllistyminen julkisissa hankinnoissa, kun se on mahdollista. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin konsernihallinto Työllisyystiimi Hankintapalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin konsernihallinto Työllisyystiimi Hankintapalvelut Julkisissa hankinnoissa työllistyneiden lukumäärä 	

3. Työllisyys ja koulutus - LAPPEENRANTA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Yritysten ja yrittäjiksi aikovien neuvonta.	<ul style="list-style-type: none"> Osatyökykyisten yrittäjyyden tukeminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Elinvoimapaalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Elinvoimapaalvelut Osatyökykyisten perustamat yritykset 	Jatkuva
Verkostoyhteistyön tiivistäminen osatyökykyisten työllistymisen edistämiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyön lisääminen Eksoten vammais-palveluiden ja sen tuetun työllistymisen yksikön sekä TE -palveluiden kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin konserni-hallinto Työllisyystiimi Eksote TE -palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Konsernihallinnon työllisyystiimi Toimintamallit osatyökykyisten työllistämiseksi 	Jatkuva
Kehitetään yhteistyössä 2. asteen opiskelumahdollisuuksia Lappeenrannassa.	<ul style="list-style-type: none"> Lappeenrannan kaupunki on omalta osaltaan mukana vaikuttamassa, yhteistyössä oppilaitosten kanssa, 2. asteen opiskelumahdollisuuksien pysymisessä ja kehittämisessä toimintarajoitteisille Lappeenrannassa. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimiala Saimaan ammatti-opisto Sampo 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen toimiala Toimintarajoitteisten opiskelumahdollisuudet 2. asteen opinnoissa 	Jatkuva
Kaupungin toiminnoissa huomioidaan YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (laki). https://bit.ly/3ofLUKo	<ul style="list-style-type: none"> 24 artikla Koulutus 27 artikla Työ ja työllistyminen - tiedostaminen kaupungin toiminnoissa - https://bit.ly/33GUni2 ja https://bit.ly/2Jwep7N . 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin konserni-hallinto 	<ul style="list-style-type: none"> Lappeenrannan kaupunki Vammaisneuvosto 	Jatkuva

4. Itsenäinen elämä - LAPPEENRANTA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Toimintarajoitteisilla yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja toteuttaa kulttuuria (kulttuuri).	<ul style="list-style-type: none"> Huomioidaan toimintarajoitteisten pääsy ja osallistuminen Lappeenrannan kaupungin kulttuuritoimintaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin kulttuuri-toimi 	<ul style="list-style-type: none"> Lappeenrannan kaupungin kulttuuritoimi Asiakaspalaute 	Jatkuva

4. Itsenäinen elämä - LAPPEENRANTA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Toiminta- rajoitteisilla yhdenvertaiset mahdollisuudet liikkua (liikunta).	<ul style="list-style-type: none"> ○ Soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelman toteuttaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin liikuntatoimi ○ Paikalliset urheiluseurat 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin liikuntatoimi ○ Soveltavan liikunnan ryhmät, uinti- ja kuntosalivuorot, uudet lajimuodot / vuosi, lasten liikuntamahdollisuudet ○ Järjestöyhteistyön toteutuminen 	2020 - 2025
Toiminta- rajoitteisilla nuorilla yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja toteuttaa itseään (nuorisotoimi).	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kannustetaan ja mahdollistetaan toimintarajoitteisia nuoria osallistumaan nuorten tapahtumiin ja toimintoihin. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin nuorisotoimi ○ Vammaisjärjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nuorisovaltuusto ○ Asiakaspalaute ○ Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 	Jatkuva
Itsenäinen asuminen mahdollistetaan toiminta- rajoitteiselle.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lappeenrannan Asuntopalvelu rakentaa kaikki uudet ja peruskorjattavat kohteet mahdollisimman esteettömiksi. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy ○ Erityisasumisen kohteiden ja esteettömien asuntojen lukumäärä 	Jatkuva
Kaupungin toiminnoissa huomioidaan YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (laki). https://bit.ly/3ofLUKo	<ul style="list-style-type: none"> ○ 19 artikla Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä. ○ 30 artikla Osallistuminen kulttuurielämään, virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan ja urheiluun - tiedostaminen kaupungin toiminnoissa - https://bit.ly/2Jllx61 ja https://bit.ly/36z5Phj . 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupungin konsernihallinto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lappeenrannan kaupunki ○ Vammaisneuvosto 	Jatkuva

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - LEMI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Yhdenvertaisuus.	<ul style="list-style-type: none"> Tiedottaminen aukottomaksi ja saavutettavaksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunta 		Jatkuva
Vammaiset osana yhteiskunnallista suunnittelua ja tietoisia itseään koskevista asioista.	<ul style="list-style-type: none"> Eri tiedottamiskanavien hyödyntäminen. Ilmoitustauluja taajamiin. Digiopastus. Vammaisneuvostojen työn kehittäminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> Kyselyt Hyvinvointikertomus kerran vuodessa 	Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus – LEMI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Kunnan omat tilat ovat esteettömiä, liuskat, inva-paikat, ovet helposti avattavia, ei kynnyksiä, valot ja värit.	<ul style="list-style-type: none"> Lausuntopyyntö vammaisjärjestöiltä. Rakennustarkastajien koulutus. Talvikunnossapito. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunta Yrittäjät 	<ul style="list-style-type: none"> Lausunto Seuranta Hyvinvointikertomus 	Jatkuva
Kuljetusten, Kela-taksien ja joukkoliikenteen toimivuus ja laatu.	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö palveluntarjoajien kanssa. Tiedon jakaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote Ely-keskus Taksiyrittäjät Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutumet 	Jatkuva

3. Työllisyys ja koulutus - LEMI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Omalla paikkakunnalla työharjoittelu ja työllistymismahdollisuudet.	<ul style="list-style-type: none"> Työpaikoille vastuuhenkilöiden kouluttamista. Yhteistyö koululaitosten kanssa. Huomioidaan erilaiset työaika muodot ja räätälöidyt työt. Asenne kuntoon. 		Tapauskohtaisesti	Jatkuva

4. Itsenäinen elämä - LEMI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Asunto, vapaa-aika, tukipalvelut.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kuljetusten, Kela-taksien ja joukkoliikenteen toimivuus ja laatu. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kunta ○ Kela ○ Eksote ○ Oppilaitokset ○ Kansalaisjärjestöt 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hyvinvointikertomus ○ Osallistujat harrastuksissa 	Kerran vuodessa tapauskohtaisesti
Subjekttiivinen oikeus henkilökohtaiseen avustajaan, vapaa-ajalla mahdollisuus harrastaa ja huolehtia henkisestä hyvinvoinnista.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kolmannen sektorin käyttö. ○ Eksoten kotipalvelu mahdollisimman kattava. ○ Kansalaisopiston tarjonta. ○ Virkistysalueiden esteettömyys. 			

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - LUUMÄKI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Vammaisten edustus vanhus- ja vammaisneuvostossa.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisjärjestöjen edustajat. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kunnanhallitus 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Toimintakertomus 	Vuosittain
Sähköiset palvelut tutuksi.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Koulutus ja ohjaus. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Järjestöt ○ Kansalaisopisto ○ Kunta 		Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - LUUMÄKI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Palvelut esteettömästi saavutettavissa.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kaikessa rakentamisessa huomioidaan esteettömyys. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kunnan tekninen toimi 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Investointisuunnitelma ○ Rakennusvalvonta 	Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - LUUMÄKI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Esteettömyys ja selkeys liikenneympäristössä.	<ul style="list-style-type: none">○ Turvalliset teiden ja katujen ylitykset.○ Selkeät opasteet.	<ul style="list-style-type: none">○ Ely-keskus○ Kunnan tekninen toimi○ Liikenneturvallisuustyöryhmä	<ul style="list-style-type: none">○ Liikenneturvallisuustyöryhmän kokoukset	Neljä x vuodessa

3. Työllisyys ja koulutus - LUUMÄKI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Yhtäläinen mahdollisuus koulutukseen ja työllistymiseen asuinpaikkakunnalla.	<ul style="list-style-type: none">○ Yhteistyö töitä tarjoavien organisaatioiden kanssa.○ Tiedottaminen.○ Osaamiskoulutus.	<ul style="list-style-type: none">○ Ely-keskus○ Kunta○ Kela○ Ammatillinen kuntoutus○ Kansalaisopisto	<ul style="list-style-type: none">○ TE-keskuksen tilastot	

4. Itsenäinen elämä - LUUMÄKI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Esteettömiä palveluja lähellä olevia vuokra-asuntoja.	<ul style="list-style-type: none">○ Asuntokannan kartoittaminen.	<ul style="list-style-type: none">○ Kunta	<ul style="list-style-type: none">○ Esteettömien vuokra-asuntojen kysyntä ja tarjonta	Jatkuva
Itsenäiseen asumiseen tarvittavat riittävät tukipalvelut esim. henkilökohtainen apu.	<ul style="list-style-type: none">○ Tukipalveluiden järjestäminen.	<ul style="list-style-type: none">○ Eksote	<ul style="list-style-type: none">○ Yhteyden otot Eksoteen	Jatkuva

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - PARIKKALA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Vammaisten edustus vammais- ja vanhus-neuvostossa.	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään vammaisjärjestöjen edustajat. 	<ul style="list-style-type: none"> Vanhus - ja vammais-neuvoston sihteeri (kunta) 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointikertomus 	Seuraava vaali-kausi
Sähköisten palveluiden käyttö tutuksi.	<ul style="list-style-type: none"> Koulutus ja ohjaus. 	<ul style="list-style-type: none"> Järjestöt Kunnan vapaa sivistystyö 		Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - PARIKKALA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Parikkalan palvelut esteettömästi saavutettavissa.	<ul style="list-style-type: none"> Rakentamisen ja saneerausten yhteydessä huomioidaan esteettömyys. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan tekninen toimi 	<ul style="list-style-type: none"> Investointi-suunnitelma Rakennusvalvonta 	Vuosittain
Vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut paremmin toimiviksi.	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö palvelua tarjoavien kanssa. Neuvottelu osapuolten kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote Ely-keskus Yrittäjät Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutumatta jääneet kuljetuspalvelut Kysely 	Jatkuva
Liikkumisen esteiden poistaminen.	<ul style="list-style-type: none"> Turvalliset teiden ja katujen ylitykset. 	<ul style="list-style-type: none"> Ely-keskus Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> Seurantatyöryhmän kokoukset 	Kaksi x vuodessa

3. Työllisyys ja koulutus - PARIKKALA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Yhtäläinen mahdollisuus koulutukseen ja työllistymiseen asuinpaikkakunnalla.	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö töitä tarjoavien organisaatioiden kanssa. Tiedottaminen. Osaamiskoulutus. 	<ul style="list-style-type: none"> Ely-keskus Kunta Kela Ammatillinen kuntoutus 	<ul style="list-style-type: none"> TE-keskuksen tilastot 	

4. Itsenäinen elämä - PARIKKALA

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Esteettömiä palveluja lähellä olevia vuokra-asuntoja.	<ul style="list-style-type: none"> Asuntokannan kartoittaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> Esteettömien vuokra-asuntojen kysyntä ja tarjonta 	Jatkuva
Itsenäiseen asumiseen tarvittavat riittävät tukipalvelut esim. henkilökohtainen apu.	<ul style="list-style-type: none"> Tukipalveluiden järjestäminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteyden otot Eksoteen 	

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - RAUTJÄRVI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Tasavertaiset osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet.	<ul style="list-style-type: none"> Edustus vanhus- ja vammaisneuvostossa. 	<ul style="list-style-type: none"> Konserni-palvelut Hyvinvointisihteeri 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointikertomus 	Vaali-vuosittain
Kuuleminen ja kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen päätöksenteossa.	<ul style="list-style-type: none"> Vanhus- ja vammaisneuvostojen asiantunteumuksen käyttäminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunta Hyvinvointisihteeri 	<ul style="list-style-type: none"> Vanhus- ja vammaisneuvostojen toimintakertomukset 	Jatkuva
	<ul style="list-style-type: none"> Tiivis yhteistyö vammaisjärjestöjen kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointisihteeri 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointikertomus 	Vuosittain
Osallistumismahdollisuus myös sähköisesti ja etänä.	<ul style="list-style-type: none"> Etä- ja sähköisten palvelujen lisääminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> Käyttö ja osallistuminen 	Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - RAUTJÄRVI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Rautjärven palvelut esteettömästi saavutettavissa.	<ul style="list-style-type: none"> Tiloissa on huomioitu niiden esteettömyys. 	<ul style="list-style-type: none"> Elinympäristöpalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Seurantakysely 	Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - RAUTJÄRVI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Kunnassa on riittävästi esteettämiä asuntoja tarjolla.	<ul style="list-style-type: none"> Uudis- ja korjaus-rakentamisessa huomioidaan esteettömyys. 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointi-palvelut Elin-ympäristö-palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Tehdyt korjaukset Myönnetty rakennusluvat 	Jatkuva
Julkisen liikenteen esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen.	<ul style="list-style-type: none"> Asiointiliikennettä ylläpidetään vaihtoehtona VPL kuljetuspalvelulle. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointikertomus 	Vuosittain

3. Työllisyys ja koulutus - RAUTJÄRVI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Lisätään osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia.	<ul style="list-style-type: none"> Kunta huomioi tehtävien organisoinnissa osatyökykyiset. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> Työllisyysseuranta 	Jatkuva
YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (laki) toteutuu. https://bit.ly/3ofLUKo	<ul style="list-style-type: none"> 24 artikla Koulutus 27 artikla Työ ja työllistyminen - huomiointi kaupungin toiminnoissa - https://bit.ly/33GUni2 ja https://bit.ly/2Jwep7N. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> Työllisyysseuranta 	Jatkuva

4. Itsenäinen elämä - RAUTJÄRVI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Toimintarajoitteisilla yhdenvertaiset mahdollisuudet liikkua, harrastaa ja osallistua kulttuuri-tapahtumiin.	<ul style="list-style-type: none"> Toimintarajoitteet huomioidaan palvelujen suunnittelussa. 	<ul style="list-style-type: none"> Vapaa-aikapalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointikertomus 	Vuosittain

4. Itsenäinen elämä - RAUTJÄRVI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (laki) toteutuu. https://bit.ly/3ofLUKo	<ul style="list-style-type: none"> ○ 19 artikla Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä. ○ 30 artikla Osallistuminen kulttuurielämään, virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan ja urheiluun huomioidaan - https://bit.ly/2Jllx61 ja https://bit.ly/36z5Phj. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vapaa-aikapalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hyvinvointikertomus 	Vuosittain

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - RUOKOLAHTI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/Mittari	Aikataulu
Vammaisten edustus vammais- ja vanhus-neuvostossa.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Selvitetään vammaisjärjestöjen edustajat. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vanhus - ja vammais-neuvoston sihteeri (kunta) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hyvinvointikertomus 	Seuraava vaalikausi
Vammaisten näkemyksen ja kokemuksen hyödyntäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kohdennetut kyselyt kohderyhmälle jo asioiden suunnitteluvaiheessa. ○ 1 x vuodessa (syksy) vanhus- ja vammaispoliittisen työpajan järjestäminen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kunnan eri toimialat 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Suora asiakaspalaute ○ Kyselyt 	Jatkuva / vuosittain

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - RUOKOLAHTI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/Mittari	Aikataulu
Ruokolahden palvelut esteettömästi saavutettavissa.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rakentamisen ja saneerausten yhteydessä huomioidaan esteettömyys. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kunnan tekninen toimi muiden toimialojen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Asiakaspalaute ○ Itsearviointi ○ Rakennusvalvonta 	Jatkuva

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - RUOKOLAHTI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/Mittari	Aikataulu
Vammaispalvelu- lain mukaiset kuljetuspalvelut paremmin toimiviksi.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Yhteistyö palvelua tarjoavien kanssa. ○ Neuvottelu osapuolten kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Eksote ○ Ely-keskus ○ Yrittäjät ○ Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kysely ○ Työpaja vuosittain 	Jatkuva
Liikkumisen esteiden poistaminen ja turvallisuuden parantaminen.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Turvalliset teiden ja katujen ylitykset. ○ Valaistuksen tehostaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ely-keskus ○ Kunta ○ Turvallisuus-toimijat 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Liikenneturvallisuus-työryhmän kokoukset 	1 – 2 x vuodessa

3. Työllisyys ja koulutus - RUOKOLAHTI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/Mittari	Aikataulu
Yhtäläinen mahdollisuus koulutukseen ja työllistymiseen asuinpaikka- kunnalla.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Yhteistyö töitä sekä koulutusta tarjoavien organisaatioiden kanssa. ○ Tiedottaminen. ○ Osaamiskoulutus. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ely-keskus ○ Eksote ○ Kunta ○ Kela ○ Amma- tillinen kuntoutus 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Asiakaspalaute ○ Kysely ○ Oppilaitosyhteistyö 	Jatkuva
Osatyökykyisten työllistymis- mahdollisuuksien lisääminen.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lisätään yrittäjien tietoutta osatyökykyisten työllistämisestä ja tukimuodoista. ○ Huomioidaan kunnan mahdollisuudet tarjota työtä osatyökykyisille. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Eksote ○ Kunta ○ Työllisyys- koordinaat- tori 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Asiakaspalaute 	Jatkuva

4. Itsenäinen elämä - RUOKOLAHTI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/Mittari	Aikataulu
Esteettämiä palveluja lähellä olevia vuokra- asuntoja.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Asuntokannan kartoittaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kunta 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Esteettömien vuokra-asuntojen kysyntä ja tarjonta 	Jatkuva

4. Itsenäinen elämä - RUOKOLAHTI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/Mittari	Aikataulu
Kulttuuri- ja harraste-mahdollisuuksien toteuttaminen erityisryhmät huomioiden. Kartoitetaan erityisryhmien liikuntarpeita.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tarjotaan monipuolisia kulttuuri- ja harrastus-mahdollisuuksia. ○ Esteettömän laavun rakentaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kunnan eri toimialat 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Asiakaspalautte ○ Kyselyt 	Jatkuva

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - SAVITAIPALE

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Kokemus-asiantuntijoiden hyödyntäminen.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisneuvoston kokemusasiantuntijat jalkautuvat kertomaan vammaisuuteen liittyvistä asioita esimerkiksi koululle ja lehtiin. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammais-neuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi
Vammais-neuvoston työn tunnetuksi tekeminen päättäjille.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisneuvosto esittäytyy päättäjille (esimerkiksi lautakuntien tai kunnanhallituksen kokouksessa). 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammais-neuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi
Vammais-neuvoston tunnetuksi tekeminen kuntalaisille.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kirjoitetaan Kunta-tiedotteeseen juttu Vammaisneuvostosta. ○ Lisätään nettisivuille tietoa Vammais-neuvostosta. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammais-neuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi
Yhteistyön tiivistäminen edelleen vammais-järjestöjen kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammaisneuvosto on aktiivisesti yhteydessä eri vammaisjärjestöihin ja lisää näin tietämystään sekä yhteistyötä heidän kanssaan. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vammais-neuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - SAVITAIPALE

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Esteettömyyden tämänhetkisen tilan kartoittaminen kunnan taajamassa.	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto tekee yhdessä koulun kanssa kartoituksen taajaman esteettömyydestä ja saavutettavuudesta. 	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi
Esteettömyyden huomiointi tiedottamisessa.	<ul style="list-style-type: none"> Uuden hyvinvointiaseman opasteet ovat oikealla korkeudella ja riittävän selkeällä ja isolla fontilla. 	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi
Talvikunnossapito taajamassa siten, että myös apuvälineiden avulla voi liikkua.	<ul style="list-style-type: none"> Kevyenliikenteen väylien talvikunnossapito. 	<ul style="list-style-type: none"> Savitaipaleen kunta Urakoitsijat 	<ul style="list-style-type: none"> Käyttäjien kokemukset 	Ohjelma-kausi
Tiedon lisääminen eri kulkemismahdollisuuksista.	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto pyytää Eksoten palveluohjaajaa kirjoittamaan Kuntatiedotteeseen jutun erilaisista mahdollisuuksista käyttää esim. taksia (esimerkiksi Kelataksi ja Vammaispalvelulain mukaiset kuljetukset). 	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto Eksote 	<ul style="list-style-type: none"> Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi

3. Työllisyys ja koulutus - SAVITAIPALE

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Vaikuttaminen asenneilmapiiriin vammaisten henkilöiden työllistymiseen.	<ul style="list-style-type: none"> Savitaipaleen ja Taipalsaaren (ja mahdollisesti koko Etelä-Karjalan) vammaisneuvostot yhdessä yrittäjäjärjestöjen kanssa kutsuvat työnantajia yhteiseen tilaisuuteen. 	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvostot 	<ul style="list-style-type: none"> Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi

3. Työllisyys ja koulutus - SAVITAIPALE

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Kansalaisopiston ja avoimen yliopiston kurssitarjonnan hyödyntäminen.	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto tiedottaa vammaisjärjestöille Kansalaisopiston ja avoimen yliopiston kurseista. 	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi
Tietoisuuden lisääminen Kelan mahdollisuuksista tukea kouluttautumisessa.	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto järjestää tilaisuuden Kelan kanssa, jossa keskustellaan ja suunnitellaan yhteistä tiedottamista vammaisten henkilöiden kouluttautumismahdollisuuksista. 	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi

4. Itsenäinen elämä - SAVITAIPALE

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Vahvistaa osallisuutta ja mahdollisuutta itsenäiseen elämään digikoulutuksella.	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto selvittää Kansalaisopiston mahdollisuutta pitää digikoulutusta. 	<ul style="list-style-type: none"> Vammaisneuvosto 	<ul style="list-style-type: none"> Asian toteutuminen 	Ohjelma-kausi

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - TAIPALSAARI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Tiedonkulku vanhus- ja vammaisneuvoston ja päättäjien välillä, vanhus- ja vammaisneuvoston tunnettavuus.	<ul style="list-style-type: none"> Vanhusten ja vammaisneuvoston toiminnan tietoon saattaminen päättäjille (esimerkiksi seminaarit). Päätöksenteossa huomioiminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Vanhus- ja vammaisneuvosto Valmistelijat Päättäjät 	<ul style="list-style-type: none"> Seminaarin toteutuminen Lausuntopyynnöt (määrä / vuosi) 	Jatkuva

1. Osallisuus ja vaikuttavuus palveluihin ja päätöksentekoon - TAIPALSAARI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Sähköisten palvelujen kehittäminen, saavutettavuus-direktiivi, nettisivut, mobiili.	<ul style="list-style-type: none">○ Kunnan nettisivujen saavutettavuuden parantaminen.	<ul style="list-style-type: none">○ Kunta	<ul style="list-style-type: none">○ Saavutettavuus-direktiivin toteutuminen	2021-2022

2. Esteettömyys ja saavutettavuus - TAIPALSAARI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Taipalsaaren kunnan esteettömyys-kartoitus.	<ul style="list-style-type: none">○ Tehdään kunnan alueen julkisten tilojen esteettömyyskartoitus.	<ul style="list-style-type: none">○ Vanhus- ja vammais-neuvosto○ Tekninen lautakunta○ Muut yhteistyökumppanit	<ul style="list-style-type: none">○ Toteutuminen	2021
Ympäristön esteettömyys, kevyenliikenteen väylien talvikunnossapito, riittävä valaistus.	<ul style="list-style-type: none">○ Valaistuksen lisääminen, kunnossapidon tehostaminen kartoitusten jälkeen.	<ul style="list-style-type: none">○ Kunta○ Tekniset palvelut○ Ely-keskus○ Muut yhteistyökumppanit	<ul style="list-style-type: none">○ Toteutuminen	Jatkuva

3. Työllisyys ja koulutus - TAIPALSAARI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Työnantajien ja työntekijöiden kohtaamisen tukeminen.	<ul style="list-style-type: none">○ Koulutustilaisuus yhteistyössä Savitaipaleen kanssa.	<ul style="list-style-type: none">○ Vanhus- ja vammais neuvostot	<ul style="list-style-type: none">○ Koulutustilaisuuden toteutuminen ja osallistuneiden työnantajien, ilmoitukset mahdollisista kohtaamisista tai palkkaamisista	Seuraava vaalikausi

3. Työllisyys ja koulutus - TAIPALSAARI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Tietoisuuden lisääminen.	<ul style="list-style-type: none">○ Monikanavainen viestintä.	<ul style="list-style-type: none">○ Eksote○ TE-keskus○ Kela○ Työllistämisyksikkö		Jatkuva

4. Itsenäinen elämä - TAIPALSAARI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta / Mittari	Aikataulu
Itsenäisen asumisen tukeminen, palveluiden saatavuus.	<ul style="list-style-type: none">○ Tukipalveluiden järjestäminen.	<ul style="list-style-type: none">○ Eksote○ Kohtaamispaikka Luoto○ Työllistämisyksikkö hanke (sosionomi)	<ul style="list-style-type: none">○ Asiointien määrä Luodon neuvontapisteessä	Jatkuva
Digituen ja opastuksen lisääminen, palveluiden käytön tukeminen.	<ul style="list-style-type: none">○ Kurssien toteuttaminen kunnan alueella.	<ul style="list-style-type: none">○ Järjestöt○ Kansalaisopisto○ Kohtaamispaikka Luoto○ Työllistämisyksikkö hanke (sosionomi)	<ul style="list-style-type: none">○ Toteutuminen○ Asiointien määrä Luodon neuvontapisteessä	Jatkuva

Etelä-Karjalan sosiaali- ja
terveyspiiri

23.03.2021

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.